

## NYTT I ÅRETS UPPLAGA

### Levnadsvanor

Cytisiniklin (Asmoken) och vareniklin (Varenicline Teva) finns nu som godkända läkemedel vid rökavvänjning och ersätter tidigare regionlicenser. De är således alternativ till Champix som har fortsatt restproblematik.

### Diabetes

Insulinet Insuman basal tillhandahålls ej längre och Insulatard kommer avregistreras under år 2025, här rekommenderas byte till Humulin NPH. Av DDP-4 hämmarna rekommenderas sitagliptin p.g.a. fördelaktigt pris.

### Gynekologi

Det har tillkommit några nya läkemedelsalternativ. För antikonception med p-piller: Drovelis och Zoely som innehåller estetrol respektive estradiol. Vid graviditetsillamående: Bonjesta och Xonvea som består av vitamin B6 i kombination med doxylamin. Vid urogenitala besvär: Blissel och Intrarosa som är geler innehållandes estriol respektive prasteron. Vid klimakteriebesvär, icke-hormonell behandling: Veoza som innehåller fezolinetant. Gemensamt för de nytillkomna läkemedlen är att de saknar förmån, förutom Veoza som har begränsad förmån. Nytt är även en ekvipotenstabell för olika beredningsformer av östrogen.

### Hjärta-kärl

Expertgruppen rekommenderar att blodtryckssänkande läkemedel initieras hos alla med blodtryck  $\geq 140/90$  samt vid blodtryck  $\geq 130/80$  och mycket hög risk. Målvärdet är för de flesta  $<130/80$  (tidigare  $<140/90$ ). Individualiserad bedömning av lämpligt mål för äldre eller sköra och vid polyfarmaci.

Vid förmaksflimmer rekommenderas Dabigatran eller Rivaroxaban vid nyinsättning av DOAK p.g.a. likvärdig effekt och säkerhet samt lägst pris. Överväg även byte från Eliquis och Lixiana till Dabigatran eller Rivaroxaban vid patientkontakt.

För riskskattnig används nu CHA2DS2-VA. Könsfaktorn Sc har tagits bort. Detta innebär att vid  $\geq 1$  p erbjuds antikoagulantibehandling. Has-Bled eller annan blödningsscore ska inte användas eftersom det leder till underbehandling och onödiga ischemiska händelser.

Vid hjärtsvikt finns nu även vid HFmrEF och HFpEF evidens för användning av MRA vid kvarstående sviktsymtom efter optimering. Eplerenon eller Spironolakton rekommenderas. Finerenon rekommenderas ej.

### Infektioner

Det finns en ny alternativ dosering och duration för behandling av streptokocktonsillit hos barn  $> 6$  år och vuxna utan underliggande sjukdom, graviditet eller immunsuppression.

I kapitlet beskrivs förändring av dosering och tillägg av antibiotika

hos barn vid pneumoni, atypisk pneumoni och kikhosta. Det finns doseringsförändring vid erysipelas och sårinfektion.

Antibiotika under graviditet förtydligas avseende trimetoprim och trimsulfa.

### **Lunga**

Expertgrupp lunga har uppdaterat prisjämförelse för kombinationspreparaten ICS+FABA. Vid medelhög dos är Bufomix 160µg/4,5µg och Duoresp 160µg/4,5µg något billigare än Innovair Nexthaler 100µg/6µg och betydligt billigare än Innovair spray 100µg/6µg. Vid högdos är dock Innovair Nexthaler och Innovair spray 200µg/6µg betydligt billigare än Bufomix 320µg/9µg och Duoresp 320µg/9µg.

Det förtydligas att Trimbrow inhalationsspray ska doseras i den högre styrkan 172µg/5µg/9µg vid astma medan den lägre styrkan 87µg/5µg/9µg används vid KOL (utan samtidig astma).

### **Mage-tarm**

I avsnittet om Ulcussjukdom är det tillagt en behandlingsrekommendation vid Hp-eradikering och terapisivikt. Behandlingslängden vid Hp-eradikering förlängs också enligt europeiska riktlinjer. Avsnittet om protonpumpshämmare har förtydligats med när behandling med PPI är indicerat då det föreligger en stor överförskrivning.

### **Muskel- och ledsjukdomar**

Vid förbyggande behandling av gikt är febuxostat nu andrahandsmedel efter allopurinol.

### **Neurologi**

Rekommendationerna för profylaktisk behandling vid migrän har reviderats där kandesartan och amitriptylin har flyttats upp från andrahandsval till förstahandsval. Atenolol och propranolol har tagits bort. En tabell med rekommendationer av läkemedel vid restless legs har lagts till.

### **Obesitas**

Obesitaskapitlet är helt nytt och innehåller information om de läkemedel som finns att tillgå samt en del övriga aspekter som är värda att tänka på vid handläggning av personer som lever med obesitas. Kapitlet ger lite tips om hur man kan samtala kring ett stigmatiserat ämne.

### **Osteoporos**

Förändrat i år är att flödesschemat för handläggning av misstänkt osteoporos har fått ett nytt utseende. Här och i ett nytt efterföljande stycke förtydligas när i utredningen DXA ska göras och när man kan avstå. Tydliggjort är även att man efter DXA beräknar nytt FRAX-värde där T-score läggs in som en viktig parameter i beslutsstöd för behandling. Indikationen för behandling har breddats något. Bisfosfonater är även fortsatt förstahandsvalet för de allra flesta. Parenteralt zoledronsyra lyfts fram före peroralt alendronat som

nu är mer av ett alternativ då zoledronsyra inte är lämpligt. Indikationen för remiss till tandvård innan behandlingsstart har blivit snävare. Avsnitten om hur länge man ska behandla har förtydligats avseende vilka som remitteras för uppföljande DXA.

#### **Palliativ vård i livets slutskede**

Läkemedlet Morfin-skopolamin som har använts för att minska rosslighet har avregistrerats på marknaden. Kvar finns glykopyrron som används i detta syfte, men i stället för fabrikatet Robinul rekommenderas nu Glyronul som har ett lägre pris.

#### **Psykiatri**

Avsnittet om alkoholsjukdomar är omskrivet med fokus på bland annat helhetssyn i behandlingen och samråd med patienten. Vid läkemedelsbehandling av alkoholbrukssyndrom har en ny prioriteringsordning gjorts till fördel för Naltrexon och Campral.

Vid depression kan fluoxetin i vissa fall vara ett alternativ utifrån dess biverkningsprofil (viktneutralt) och långa halveringstid, men undvik till äldre p.g.a. interaktionsrisk!

#### **Smärta**

Definition av smärta och mer information kring icke-farmakologiska åtgärder har lagts till. Rekommendation om klonidin som alternativ har flyttats från avsnittet långvarig smärta till avsnitten akut nociceptiv smärta och smärtlindring i livets slutskede. Ketogan har avregistrerats.

#### **Tandvård**

Doseringsanvisningar för mikonazol och flukonazol mot oral candidos har lagts till i kapitlet.

#### **Urologi**

Tadalafil är nu rekommenderat preparat vid erektil dysfunktion då det i skrivande stund är den fosfodiesterashämmare (PDE-5i) som ligger lägst i pris. Tadalafil har lite andra egenskaper än övriga PDE-5i vilket redovisas i kapitlet.

#### **Äldre och läkemedel**

I kapitlet har det lagts till exempel på icke-farmakologiska åtgärder som är viktiga att prova före läkemedel när det gäller sömnproblem. Ordningen mellan de läkemedel som kan provas till äldre vid sömnproblem har ändrats, Circadin och mirtazapin har lyfts upp ovan zopiklon och oxazepam. Slutligen har sista avsnittet med tillhörande tabell om preparat som kräver försiktig dosering tagits bort då erfarenheten de senaste åren visar att högre dosering än det som anges mycket sällan förekommer i dagsläget.